

COSINZEANA

REVISTĂ LITERARĂ ILUSTRATĂ

Redactor:
SEBASTIAN BORNEMISA

Cuprinsul:

Victor Eftimiu: Moartea lui Homer, poezie.

Ion Dragoslav: Ofițerul mamei, novelă.

P. Dulfu: Din depărtare, poezie, trad.

Mih. Gașpar: Sub Stefan Vodă, novelă istorică.

A. Cotruș: Cântece, poezie.

A. Fogazzaro — D. Tomescu: Misterul poetului, roman.

Aurelia Pop: În lumea gândurilor, poezie.

FLORI DE-O ZI:

Radu Mărgean: Zile de primăvară; *T. L. B.*: Cum se fac creioanele, Prețul fiarelor sălbatice.

SCRISORI DELA REDACȚIE

GHICITURI

ILUSTRĂȚII:

Marea biserică catedrală din Moscva; Dreadnought, cel mai puternic vas de războiu; Vedere dela expoziția de vite din Săcel.

„COSINZEANA”

REVISTĂ LITERARĂ ILUSTRATĂ SĂPTĂMANALĂ

având colaboratori reguțați pe: *Ion Agâr-biceanu, Zaharie Bârsan, T. Liviu Blaga, Ermil Borcia, Ion Borcia, Alecsandru Ciura, Ilarie Chendi, D. N. Ciotori, A. Cotruș, Ion Dragoslav, P. Dulfu, Victor Eftimiu, S. C. Făgățel, Mihail Gașpar, Dr. M. Hârsu, Liviu Marian, V. C. Os-vadă, Ecaterina Pitiș, Aurelia Pop, Liviu Re-breanu, I. U. Soricu, D. Tomescu, Gavril Todica, Viora din Bihor, și alții* — e nu numai cea mai ieftină revistă românească de felul acesta, ci și cea mai potrivită pentru toate familiile române.

ABONAMENTUL E:

Pe 3 luni pentru Austro-Ungaria . cor.	3—
Pe ½ de an ” ” ” ” ”	6—
Pe un an ” ” ” ” ”	12—
Pentru străinătate pe trei luni	5—
” ” pe jum. de an	10—
” ” pe un an	20—

Abonamentele se plătesc înainte.

Pe credit revista nu se dă nimănui.

Premiile „Cosinzenei”.

Între abonații, cari plătesc înainte pe un an abonamentul, se sortează la sfârșitul anului, în ajunul Crăciunului, opt biblioteci de câte 25 coroane una, drept cadou de Crăciun, cu cele mai noi cărți literare, pe ales.

Rugăm pe toți, cari înțeleg și apreciază niziunța noastră, să binevoiască a ne da mână de ajutor, prin câștigarea de abonați număroși, pentru ca, cu ajutorul tuturor, să putem face din „Cosinzeana” o revistă literară din cele mai desăvârșite, pentru familiile române, care să le fie totodată o bună armă de apărare împotriva influințelor literare streine, ivite prin intrarea unor reviste streine prin familii de-ale noastre, și un mijloc de a cultivă dragostea de literatură și cultură românească, până și în familiile cele mai modeste.

Administrația revistei

„COSINZEANA”

Orăștie—Szászváros.

Cele mai noi cărți apărute.

— Se pot comandă la „Librăria Națională” S. Bornemisa, Orăștie—Szászváros. —

Ion Gorun: Lume necăjită (nuvele)	Cor. 2—	R. Rosetti: Razna (schite de călătorie)	Cor. 2—
Spiridon Popescu: Zori de Iulie (nuv.)	” 2—	Tolstoi: Războiu și pace I.	” 1:50
A. Bloch: Substanța universală, ad.	” 1—	” ” II.	” 1:20
Cristescu: Pagini din istoria neamului r.	” 1:20	Dr. M. Nicolescu: Impresii	” 0:24
Negoescu: Colinde și cântece de stea	” 0:20	T. Mera: Din țări streine	” 2—
Eroii nostri, pagini din istorie	” 0:30	I. Chiroiu: Poezii	” 1—
S. Mehedinți: Către noua generație (artic.)	” 1:50	Sofia Nădejde: Patimi (roman)	” 3—
I. Nenițescu: Poezii complete	” 1:50	” ” Robia banului (roman)	” 2—
Hai să râdem, almanah glumeț	” 1—	D. Zamfirescu: Anna (roman)	” 2—
S. Mehedinți: Către „Popeștii” partidu- lui liberal	” 0:20	Card. Wissemann: Fabiola (roman)	” 2:50
Tit Liviu: Legende eroice	” 0:30	Guy de Maupassant: Inima noastră	” 2:50
M. Lungian: La cruci, icoane dela țară	” 0:30	T. Speranță: Teatru de familie (12 piese)	” 2—
Edgar Poe: Povestiri extraordinare	” 0:30	C. Ș. Făgățel: Copii nopții (dramă)	” 2:50
Th. Simons: Pagini romane	” 0:30	M. Șorbul: Praznicul calicilor, Sărmanul popa (piese teatrale)	” 0:60
Coșbuc: Balade și idile (ediție nouă)	” 3—	V. Stoica: Scrisori (trad.)	” 0:30
M. Baiulescu: Herman și Dorothea	” 0:80	S. Bornemisa: Nasul, monolog, trad.	” 0:20
Păvăniile lui Tândărică (poveste pt. copii)	” 1:50	S. Bornemisa: Musca, monolog, trad.	” 0:20
A. Murnu: Continporanii noștri (un foarte frumos album de caricaturi)	” 4—	S. Bornemisa: Întâia scrisoare de dra- goste, monolog, trad.	” 0:20
M Sadoveanu: Un instigator (schite și nuvele)	” 1:25	E. Suci: Țiganul în căruță ed. III.	” 0:30
Pompiliu Dan: Mișcarea pedagogică lit. în 1910	” 0:50		

Pentru porto să se trimită deosebit 10—30 bani, căci altcum cărțile nu se expediază.

Cereți catalogul librăriei, gratis și franco.

GOSINZEANA

REVISTĂ LITERARĂ ILUSTRATĂ

* * *

REDACTOR: SEBASTIAN BORNEMISA

Moartea lui Homer

VICTOR EFTIMIU

Din văzduh, pe temple moarte, început-a să se cearnă
 În buchete resfirate, floarea nopților de iarnă.
 Miezul nopții. Viscolește. Nu e nimeni prin cetate...
 Doar un orb bătrân și gârbov pe la porți închise bate,
 Glasul lui, purtat de vânturi, ca un fulg rătăcitor
 Se topește în noianul fulgilor ce cad și mor...
 Nu-i deschide nimeni. Orbul părăsit de vlaga vieții
 Se împiedecă, se scoală, pipăind ușor pereții,
 Mâna-i tremură pe coarde și din unghi însângerate
 Un acord ușor de liră aiurând ușor, se sbăte, —
 E-n zadar! Căci în noianul fulgilor ce cad și mor
 Glasul lirei se topește ca un fulg rătăcitor.
 O, ce frig, ce frig! Și-atâta e de cald acum prin case
 Cei bogați petrec și nu vor la căminul lor să-l lase!
 În zadar se roagă orbul pe la porțile închise
 Să le cânte rapsodia lui Achile și Ulyse!
 O! aedul cel din urmă și rapsodul cel dintâiu
 Va muri uitat pe drumuri și cu lira căpătâiu...
 Va muri!.. Iși simte moartea! Vede coasa ce scânteie
 Și s-apropie. Înlături! Noaptea pare-o epopee
 Lungă... lungă... nesfârșită. Vântu-i biciul lui Neptun
 Care-i sfâșie obrajii tot mai aprig, mai nebun,
 Fulgii par un raiu sălbatec de furnici ori de albine
 Care zumzăie și-nțepă... Și cum ziua nu mai vine
 Și cum nimeni nu-i deschide, cade bietul cerșitor,
 Vântul tace. Iar zăpada îl acoperă ușor, —

..
 Noaptea scade. Trecătorii, lâng-o poartă încuiată
 Au găsit, în zori de ziuă un moșneag ucis de ger, —
 Gura-i sta par-că să ceară, mâna lui eră 'nghetată
 Iar pe lira-i fără coarde scria: „Lira lui Homer“!..

OFITERUL MAMEI

ION DRAGOSLAV

Acum vreo șapte-opt ani, stam în gazdă la o văduvă, de pe Str. Viitor, aproape de șoseaua Stefan-cel-Mare, în o curte plină de chichinețe cu streșinele joase cu pereții burdușiți de vechime și cu ferestrele strâmbe, și în care locuiau niște oameni muncitori, femeii văduve, unele chiar cu copii mici.

Într-o dimineață, așa cam pe la mijlocul lui Februarie, numai ce mă pomenesc cu o bătaie în ușă, tocmai stam la masă și scrieam:

— Întră, zic eu.

Și îndată ușa se deschide și o femeie tânără, smeadă, cu părul și ochii negri, îmbrăcată cu o peleară neagră cu dantele, întră în casă.

O cunoșteam, eră una din femeile din curte, de curând mutată la altă femeie și care aveă un băiat, bălăior, grăsuț, de un an.

— Bună dimineața, domnule, zise femeia.

— Bună, îi răspund eu.

— Domnule, zise ea cu glas duios, ce te-aș rugă: știu că scrii cărți, că a cetit una de dta domnu Petrică, băiatul cucoanei proprietăresei, o carte tare frumoasă. Cum erai dta mic și te bătea mama dtale. Să dai una și pentru Gică al meu, că deseară îi rup turta, și îi bine când i se rupe turta copilului să aibă câte un dar: o carte, o unealtă de meserie, ca suvenir de bon-anghiur, pe când a fi mare.

Vorba asta mă înduioșă, și îmi zisei:

— Nimic nu-i mai frumos, decât că dai unui copil o carte și când a fi mare să zică:

— Ha-ha, cartea asta o am dela cutare, decând mi-a frânt turta și să povestească despre fine oarecare lucruri, care fac plăcere celor de față, și îi zisei:

— Cum nu, să-ți dau, și cum aveam un exemplar din cărfica ce o cetise Petrică al proprietăresei, îl scosei și îl dădui:

— Mersi, îmi răspunse ea, dar te-aș rugă încă un lucru:

— Cam ce, o întrebai:

— Să-mi dați și un toc.

Și asta eră bună, să aibă copilul și un toc, ca pe când a fi mare, să zică:

— Tocul ăsta, îl am dela cutare, și îi zisei:

— Mă rog, dacă crezi, dta, că darul meu ar fi de bună prevestire, poftim. Și cum aveam pe masă vreo două tocuri, îi dădui unul.

— Mersi, îmi răspunse dânsa, da să nu te superi, dacă nu te deranjezi, să poțesti și dta la noi deseară, că are să fie și nașul copilului, domnu Costică Micșunea, cu cucoana.

— Da ce-i nașul băiatului?

— Dlui e intendent la Palatul Nifon.

— Aha, îi zic eu.

— Da, urmă ea și are să fie și cucoana proprietăreasă, mulți nu, ia între noi, așa, da să vie.

— Da bărbatul dtale?

— Aa, tatăl copilului, dlui e prea sus, ca să vie între noi.

— Da ce e?

— E colonel!

— Apoi de ce îl ții aicea pe băiat?

— Aa, nu-l pot să-l țin cu mine. Eu sunt foarte ocupată și n-am timp să mă țin de el.

— Da ce ești dta?

— Bucătăreasă la domnu colonel Bunduc.

— Aa, înțeleg. — Și dlui e...

— M — da! făcū ea înghițind în sec și cu ochii în jos.

— Apoi am să vin, îi răspund eu, curios de a vedea cum se frânge o turtă la un copil.

Toată ziua m-am pregătit și m-am gândit la sărbătoarea de seara, mai cu seamă, că am văzut prin curte și întrând la femeia cu copilul și niște damicele de toată stîmă; iar seara după ce mă peptănai, ca niciodată și mă sgăii în oglindă de câteva ori, eșii și mă îndreptai spre o cocioabă cu fața spre apus, înaltă de-i prinzi strașina cu mâna și al cărei ferestre erau luminate și de unde veneă gură de oameni, plânset de copil și eșiau și întrau femeii găfite, peptenate și tare mândre de ele. În ușă mă lovii cu cucoana proprietăreasă, o femeie grasă și mică de stat și îmbrăbodită cu o batistă de mătăasă.

Poftim! Poftim! îmi zise ea.

Din ușa casei mă lovira lumina undelemnie a mai multor sticle, pahare, care împodobeau o masă lungă, împreună cu mai multe farfurii, șervete și în capul căreia sta un bărbat mustăcios cu părul însus, cu sprâncenele stufoase, cu fălcile eșite, ras, îmbrăcat cu niște haine albastre vârgate cu alb și cu degetele groase încordate cu inelele bătute cu sticle roșii și negre, lângă el o femeie tânără bălăioară, slabă parcă sculată de pe facere și fineă în brațe pe copilul femeii ce mă poftise, care vesel bălăia din picioare și grângurea; iar împrejur niște damicele, vreo doi tineri niște oameni din curte, care ospătau, vorbeau mă rog ca la petrecere. Mama copilului repede îmi eși înainte.

— Poftim! Poftim!, apoi către meseni. — Dlui e domnu, chiriașul doamnei Popârțae, a proprietăresei care, — să vezi dle, n-ai fost aice când s'a frânt turta.

— Da, îi zic eu, că rău îmi pare.

— Cu un minut înainte de a veni, — să vezi i-am pus înainte o săbiușă; i-a cumpărat-o domnu... și arată cu capul spre mustăcios, „Domnu, zise ea, care e nașul copilului; o săbiușă, un napoleon de aur pe care i l-am dăruit eu și cartea dtale și focul. Și drăguțul mamei, a pus mâna pe toc și carte. „Vaai, ofițerul mamei!“ și se înturnă către băiat: „Ofițerul mamei!“ și, iute, la el și îl înșfacă în brațe: „Colonelul mamei, generalul mamei!“ și, țoc! țoc! pe obraz: Na, și îl dădu nănașei înapoi, căruia îi vorbi: Așa a zis și el, să-l cresc, să-l dau la școală și el îl scoate ofițer. Da poftim, se înturnă către mine, luați loc.

Marea biserică catedrală din Moscova. Din turnul principal al acestei biserici a privit Napoleon cel Mare cum ardea Moscova, când ajunsese el la ea. La poalele turnului e un clopot uriaș, doar cel mai mare clopot din lume. Se trage numai în ziua când se încoronază un țar nou.

De prisos să mai spun, că am petrecut minunat de bine, că nașul copilului a spus isprăvile lui când eră sergent la pompieri, cum ardea o casă și el s-a suiat pe coperiș și a căzut în pod, din pod în casă în paful unei cucoane care eră culcată, lucru care l'a spus cu oarecare semn că eră minciună glumeașă.

Au trecut ani de atunci. Chiar la câteva luni m-am mutat de acolo și n-am mai dat pe ulița ceia. De ce n-am mai dat pe strada ceia, nu știu. Știu atâta că după șapte ani mă păli un dor amarnic de a mai trece pe străzile Tirehiheștilor pe care le bătușem înainte alți șapte ani dearândul. Dar ce mare schimbare. Unde fusese o chichineașă, erau ridicate case mari cu scări de marmoră și ferestrele împedelate cu dantele, iar unele aveau garaj de automobil; străzile pavate: cu piatră cubică și pregătite pentru noul tramvai comunal și lumină electrică. Și dădai în strada unde sărbătorisem pe „Ofițerul mamei”. Aice aceeaș schimbare. O singură casă veche din cele de acum șapte ani rămăsese, chiar casa proprietăreii mele. Atunci toate îmi veniră în minte și mai mult femeia tânără cu ochii negrii și bunducul bălăior, și proprietăreasa de care am uitat să spun, că eră o femeie simplă, dar tare cum se cade. La poartă dădai de un băiat bălăior, cu părul vâlvoi în cămașă și cu niște pantalonași până la genunchi și rupți, care finea cu o mână capul și picioarele de dinainte al unei mâi, cu alta picioarele de dinapoi și cu dinții frăgea cu cruzime perii de pe burtă, îi scotea cu dinții și îi scuipă jos.

— Măăă, îi zic eu, ce faci?

— El atunci, luă pisica și o frântă de pământ: „Na!” Și o apucă la fugă, când mă înturnai proprietăreasa mea, se uită după el și îl amenință cu degetul:

Lasă pungașule, că mi-i veni tu, iar el s-a dus mai departe; îi bătea în pumni și îi zicea: „Sâc! Sâc! că nu mă prinzi...”

— Aa, dăa erai, îmi zise ea.

— Eu, sărut mâna. — Da al cui e dracul ăsta?

— Ce nu-l cunoști? A Frosei. ăsta e Gică, că doar ai fost, mi se pare, când i-am rupt furta. Da înfră în curte.

— După ce i-am sărutat mâna, m-a poftit în casă, m-a întrebat ce mai fac, și după ce am mai înșirat nu știu ce, am venit iar la copil:

— Da mama copilului unde e?

— Tot bucătăreasă, îmi răspunse ea.

— Și el cum stă?

— Mi l-a lăsat pe capul meu. Până la trei ani l-am crescut eu, de acolo s-a dus cu dânsul și acum mi l-a adus iar. Dar să se ducă în pocnetul, că îi a dracului de n-are margine: tot fură din casă și duce în drum. L-a dat la școală și a rămas repetent și acum nici la școală nu vrea să meargă: o înjură pe mamă-sa, n-ascultă și face toate comediile.

— Dar par'că aveă tată, îi zic eu.

— Da par'că se știe al cui e. Căși n-a avut ea pe lângă ăla, dacă o fi fost și el. O ovreică fără de lege. Ce creștere puteă să-i dea dânsa, sbucni femeia.

— Eră ovreică, îi zic eu mirat?

— Da, o chemă Rifca. Ea nici nu e de aice, de dincolo de Viena. Am actele dânsului la mine, dar se iscălește Frusina Popescu după numele unuia cu care a trăit vreo trei ani și a lăsat-o.

Când sfârși proprietăreasa vorba asta, numai ce aud: „Zang”!, sunet de sticlă spartă și prăvăliță și, o piatră trecu pe la ureche și se oprî în sobă.

— Mi-a spart fereastra, grăi femeia, uitându-se

uluită la mine și eși afară, de unde n-am auzit decât „lasă că mi-i veni tu...”

Și femeia intră în casă cu vorbele: Mi-a spart fereastra, închipuește-ți, îmi zise femeia intrând în casă. Ei, lasă că mi-o veni el. Nu-i nimene vinovat decât mă-sa, că i-o iertat tot și din „Ofițerul mamei” nu l-a scos.

— Tot ofițerul mamei, o întreb eu, îi zice și acum?

— Ce, grăi femeia, culegând sficlele, da, și l-a suif în cap... aude cum înjură și nu-i zice nimic, aude că-l probozesc și se supără. Îl povățuesc să se închine, să deie *răspect* la un om mai mare, să învețe. Când îs numai cu el, de frică mai face; da când îi mă-sa și ea aude, de mic tot a zis: „Lasă-l că e mititel”, și-l netezește. Îi zic atunci, când vine un om bătrân în casă să sărute mâna, el se uită la mă-sa și se leagănă într-un picior și zice că nu vrea. Da de mic e așa soiu rău. A zis mă-sa că mi-l lasă mie să-l cresc eu. Am chinuit cu el trei ani, l-am muștruluit cum am vrut eu și să vezi ce cumincior eră și bun, când eră cu mine, da cum vedeă pe mă-sa, plângea, făcea mofuri la mâncare; svârleă cu picioarele în farfurie, și dacă nu-i dam ce vrea, se băfeă cu capul de păreji. Mamă-sa a zis că prea multe vreau dela un copil ca el, și mi l-a luat mânăoasă de mine, și n-am văzut-o vre-o patru ani. Când a fost să-l deie la școală numai ce am văzut-o iar, să-i dau o odaie cu chirie; i-am dat. Pe urmă a zis: când a fost cu școala, să-l îngrijesc tot eu, că-mi plătește. L-am luat. Eră băiat mare; el nu știă fatăl-nostru, el nu știă de frică, de rușine am prins să-l povățuesc. Mare l-am învățat să se închine, da lucrul cel rău tot în el a rămas: are obiceiul furatului. Pe ce pune mâna, gologani, de nu-i lua seama tot șterpelește; iar când vine dela școală se ține de joc cu băeții, cu câinii, carte, ioc! — A rămas repetent. Măsa l-a netezit și a zis: „Lasă că a învățat el, la anu. Știi că la ruperea turtei i-am dat o carte.

— Hă-hă, grăi proprietăreasa, vino s-o vezi. Și mă duse în sală și văzui un zmeu cârpit cu o foaie chiar din cartea mea.

— Iat-o, zise ea, o cunoști? Intri-o zi umblând maică-sa în cufăr, a scos-o și el a luat-o și s'a dus afară și a rupt-o-filă de filă și a făcut zmeu.

La vorba asta când iată și mama copilului pe ușă; cu aceeaș pelerină de atâția ani pe ea și îm-brobodită cu o bertă cafenie și cu o geantă de bucătăreasă în mână, sbucsită nu știu cu ce.

Abia a dat bună ziua și numai ce auzim afară răcnind un băiat.

— Ce este, strigă mama băiatului, Gica țipă par' că, și eșirăm afară. Chiar el intrase în curte urmărit de un bragagiu.

— Ce este întrebărăm noi?

— Pungaș așa, zise omul, fură la mine acadele.

— D-tale, grăi proprietăreasa jignită, fi-a furat acadele?, mie mi-a spart fereastra...

Mama băiatului se uită la geam și sbucni:

— Ia, lăsați-mă la dracu, tot băiatul meu le face pe toate. Nu mai încăpeși de el. Apoi se stropși la bragagiu:

„Ce vrei măi Bulgarule. Pentru trei bomboane vii și-mi sperii băiatul. Tu știi al cui e băiatul ăsta? Cunoști pe dnul colonel Bunduc.

— Ce am, eu, cu colonel, răspunse omul, la mine fură acadele și eu am venit să spun.

Băiatul la vorbele maică-sei, repede se strecură din fundul curții unde se dusese, lângă ea și râdeă la bragagiu; iar proprietăreasa nu mai puteă; iar femeea netezind copilul, îi grăi:

— Să nu te mai duci, maică, la Bulgari; iar omului îi zise:

— Lasă, domnule, că mi-ai speriat băiatul; unde te trezești dta? Știi că dacă i-oi spune lui domnu colonel, te trimite mâne de aici.

Bragagiul se uită odată urât la dânsa, și a zis băiatului:

— Mai prind eu la prăvălie“...

— Poicum, făcū femeea; în vremece bragagiul eși bombănind, iar jidanca se înturnă cătră demon și îi vorbi:

— Te-ai speriat mamă“. Păcat, ar trebui să vie unul să ia toată marfa. Lasă că am să-l spun eu lui dnu colonel și i-a da el de cheltuială Bulgarului.

Aice, proprietăreasa nu s-a mai putut răbdă și i-a zis:

— Cucoană Frosa, ce vorbă e asta: Să vezi copilul că fură și dta să-i fii parte. Geamul mi la spart; hoști și rușine îmi face desfule, acum fură și de la străini“...

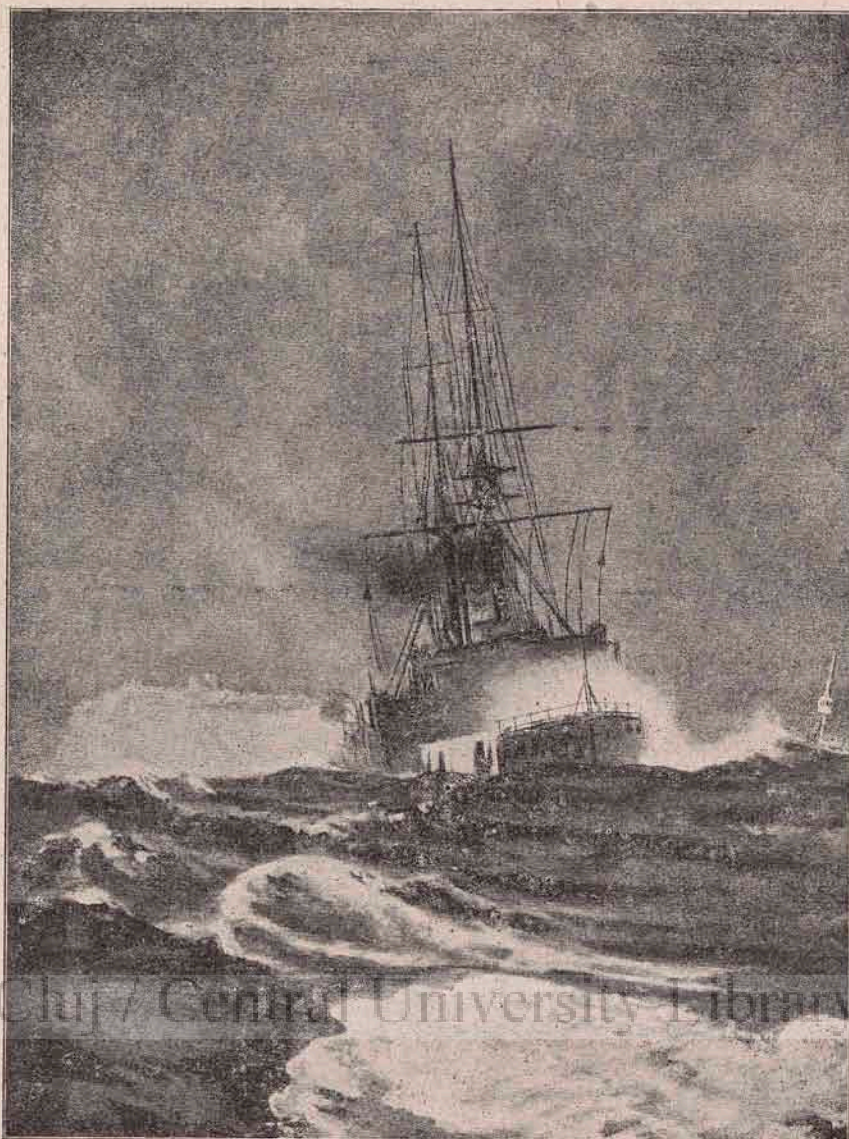
— Lasă, lasă, că fi-l iau: îți plătesc geamul și mă duc.

— Nu-i vorbă de asta, cucoană Frosă, a zis proprietăreasa, ci e vorbă să se lase de năravuri. Da eu, domnule, îi trăgeam de-i crăpă pielea pe el. Că copilul nu trebuie lăsat în banii lui, că pierde cugetul de rău și bine. Vezi am un băiat mare, pe Petrică. Știi pe Petrică a meu?, îmi zise ea cătră mine.

— Da“, îi răspund.

— S-a însurat, zise ea, a luat fată bună, trăesc fare bine, au doi copii. Și ține la mine ca la sufletul lui. Da eu nu l-am sărutat odată, să știe el, de cât prin somn. Și să vezi cinste ce-mi dă; d'apoi norămea, nu-s două zile la un loc să nu mă vadă: când unu, când altul îs aice, și mă chiamă pe la dînșii, da eu nu mă duc. Eu îs femeie bătrână; ei tineri. Eu am ale mele, poate nu-mi place ceva, poate îi povățui ceva, și se supără. Mai bine așa, să-i vad și să mă vadă. Și tare greu m-am despărțit de Petrică, da aista nu mai e copil. Cine a trăi a vedeă... Auzi, să-mi spargă fereastra și să se apuce și de furat și dna să-i fie parte.

— Doar nu mi-oi omorî copilul, din pricina lumei și, mama copilului își răzimă bărbia de palmă și se uită afară supărată, rămânând ca o stană de piatră, iar copilul vorbi:

Cele mai puternice vase de războiu azi sunt așa numitele: *Dreadnought*. Un vas de acesta costă enorm de mult și tocmai pentru asta sunt puține. Cele mai multe le are Anglia, apoi vine Franța și Germania. Monarchia austro-ungară are abia două. Aci arătăm un astfel de vas de războiu în largul mării, pe timp de furtună. Valurile izbesc năpraznic în păreții vaporului, dar nici că-i pasă de urgia lor.

— „Mamă dă-mi cinci parale să-mi cumpăr un covrig cu susan“.

Femeea scoase și îi dădă cinci parale și copilul pieri; iar femeea se duse la un cufăr ce eră la fereastră și începă a cotrobăi în el și a scoate și a așeză nu știu ce. O clipă tăcurăm, că par-că în sufletul meu se sălășlău un cui și nici buzele nu îndrăzneau să se miște, de cele ce auzisem și văzusem. Să-i spun că are ori nu dreptate, eram în cumpănă și am făcut, și am căutat o ușă de scăpare, întrebând pe cine a luat dnu Petrică.

— Pe o fată din Oltenița, bună fată, răspunse ea, dta nu o știi. Tatu-său e negustor de grâne, da stau bine.

— Apoi, bine, iam zis eu, foarte bine a făcut. Și iar făcui. Și mai plimbându-mi ochii pe pereți, îi grăii:

— De acum mă duc și eu că am de-a mă duce într-un loc.

Si luându-mi ziuă bună, plecai pe Viitor înainte

spre șosea, să văd alt prietin. Da, la colțul străzii Viitor cu Romană, un vardist, urmat de un om încins cu paltcă albă, duceă pe un băiat de guler, care ținea în mână un șir de covrigi pe ață. Eră „ofițerul mamei“...

O O O

DIN DEPĂRTARE

AL. PETŐFI

O căsuță mică-albește Dunărea cea mare;
Oh, această casă mică, pentru mine, mult pref are!
Pleoapele-amândouă-n lacrimi mi se scaldă tremurând,
Ori de câte-ori icoana-i neuitată-mi vine-n gând.

De-ași fi stat sub coperișu-i pașnic până la sfârșit!
Dar p-al vieții drum, de doruri omul e călăuzit;
Într-o zi a mele doruri prins-au aripi vulturești,
Și rămas bun zis-am mamei și căsuței bătrânești.

Chinuri clocoteau în pieptul celei care m-ă născut,
Când i-am pus, la despărțire, pe obraji al meu săruf;
Și-ale chinurilor sale flacări nu se alinau
De lucioșii stropi de rouă ce din ochi-i picurau.

Cum mă-nlănțuiau la pieptu-i brațele-i tremurătoare!
Ce rugări, să nu las tihna singuraticii căscioare!
O, dacă vedam în lume pe afunți, cum văd acum:
Poate n-ar fi fost degeaba truda-i de-a m'opri din drum.

La clipirea de luceafăr a nădejzilor senine,
Viitorul mi-s-arată ca un parc vrăjit de zine:
Când în labirintul tainic pașii noștri s-afundară,
Doar afunți băgăm de seamă rățacirea-ne amară.

Că și mie doar nădejdea cea cu chipul rupt din soare,
Datu-mi-a la cale 'ndemnul, pentruce v-aș spune oare?
Și că prin pustiul lumii de când tot mă poartă dorul
Spini înșepători, mii, sute, sângeratu-mi-au piciorul.

...Merg în țara mea frumoasă cunoscuți cu pas grăbit,
Mamei scumpe... ce mai veste eu printr-înșii să-i trimit?
Stați un pic din drum și-i spuneți două vorbe, dragii mei
De va trece drumul vostru pe lângă căsuța ei.

Spuneți-i să nu mai verse din ochi lacrimi de foc,
Căci copilu-i are parte de-o viață cu noroc —
Ah, ce amărâte zile duc pe lume, dac'ar ști,
Sărăcuța, — de durere inima i s-ar zdrobi.

Trad. de P. Dulju.

0 0 0

SUB STEFAN VODĂ

Nuvelă istorică

MIHAIL GAȘPAR

— sfârșitul —

Sentița lui Vodă Stefan s-a lătit cu iuteala fulgerului prin țară. Toată lumea lăudă străjnicia sa.

Și de altfel, țara Moldovei pe urma biruinței dela Lipia, părea scaldată în apele bucuriei. De mult nu mai văzuseră curțile boerești atâta chef, ca în toamna și iarna aceasta.

Dar deși toată lumea se bucură, eră totuș în țară un suflet, care nu simția nimic din obșteasca bucurie.

Acest suflet de om eră Aron, feciorul Stancului.

De cum se dete porunca de împrăștiere, după biruința dela Lipia, Aron se înfundă în curtea tatălui seu și nu mai voiă să știe parcă de nimic în lumea aceasta.

Biruința dela Lipia îi trăsese o dungă crâncenă peste socoteala ce-și făcuse în atâtea nopți, socoteala neagră a unui suflet și mai negru.

Și toate acestea de dragul celor doi ochi ai fetii boerului Stroe Lupu.

Acești doi ochi nu-i dedeau pace. Îi răpiseră ticna zilelor din clipa în care a ajuns să-i vadă acolo de parte, pe țermii priporoși ai Prutului.

Și câte planuri nu făurise dânsul.

Cu ce nădejdi n-a așteptat revărsarea tătarilor peste Moldova.

De unde să-i li venit să creadă, lui, înstrăinatu-lui de țară, că peptul de țărani va face un zid atât de grozav de apărare pentru țara săracă.

Se putea doar atât de ușor să fie înfrânți Moldovenii. Pe urma înfrângerii țara întreagă ar fi fost cuită sub valul păgân și în vremea aceea de spaimă, când toată lumea și-ar fi pierdut cu bună seamă capul, dânsul ar fi știut ce-i de făcut.

Acum eră Maria a lui. Pe când așa?...

De șase luni de zile l-a muncit gândul acesta, răpindu-i liniștea.

Retras în cuibul acela de munte, ferindu-se de prieteni și cunoscuți, Aron al Stancului țesea înainte pe urzeala neagră a gândurilor lui, planuri pentru viitor.

* * *

După înfrângerea păgânilor la Lipia, boer Stroe Lupu chemă familia îndărăt la curtea sa. A venit și ginerile. Eră vară și-n zilele acelea frumoase tinerii însuraței goliau din plină mână cupa fericirii lor.

Stroe Lupu și cu jupâneasa Stanca priveau la dâșii cu acel senin al sufletului bun, care e fericit văzând fericirea altuia. Le venea celor doi bătrâni de parcă anii lor proprii de fericire s-ar reîntoarce în chipul fericirii copiilor lor.

Dar tocmai când cerul le părea mai senin, un nor negru amenință cu furtună.

În ziua Sfintei Cruci, pică fără de veste în curtea boerului, Aron, feciorul Stancului. Stroe Lupu când îl văzu se cutremură ușor. Îi veni așa dintrodată o teamă nelămurită pe suflet, o tainică amenințare.

Întrebat ce vânt îl poartă pe aceste meleaguri, feciorul Stancului răspunse trist, că i s-a urât în Moldova, îl chiamă îndărăt farmecul locurilor pe cari a trăit, farmecul vieții din Răsărit.

Și cum toată familia îl ascultă, Aron reîncepă minunatele lui povestiri din acele ținuturi: de hani bogăți, de trai războinic, de femei cu ochii schinteietori de patimi.

Peste odaia mare, sombră, cu pereții spoțiți în alb, cu tavan de grinzi afumate, se sălășlui un aer din acel minunat rai pământesc care se chemă — Crâm.

Fără de veste Radu ajunsese să bage de seamă că tinera lui soție s-a cam răcit de el.

Eră ca și cum un abis s-ar fi deschis între dâșii. De unde să se fi gândit însă că pribeagul ar pricinui aceasta.

Numai bătrânii, în liniștea odăii lor, cumpenau din alt punct sosirea lui Aron.

Și eră așa ca și cum de sus de undeva din înălțimile transcendente s-ar pogorî un pericol mare, mare, deasupra casei lor.

Rugându-se lui Dumnezeu și împăcați cu soartea, așteptau acelea cari aveau să vină.

* * *

Aron petrecu aproape o lună în casa lui Stroe Lupu. În zilele din urmă Aron eșia adeseori la câmp călare, însoțit de Maria și de multeori și de Radu.

În una din zile, tocmai pe când toți trei călărau dealungul Prutului, la o cotitură unde nu puteau trece decât unul după altul, Aron rămăsese după Radu. La un moment dat, un fulger străbătù aerul de toamnă. Eră junghiul lui Aron, care alunecă adânc în spatele lui Radu care căzù din șea rostogolindu-se ca un stejar treznit, fără a putea zice un cuvânt măcar.

Maria scoase un țipet de groază.

În cealaltă clipă Aron, apucă femeea de mijloc și o ridică în șea. Calul îmboldit de piteni, sări de pe țarmul înalt în valurile tulburi ale Prutului, năzuindu-se spre țermul celalalt.

Ajuns de dincolo, Aron se întoarse îndărăt, privi un moment spre țarmul opus, apoi se înfundă în stepă.

Pe urma lor, departe după culmile Carpaților, soarele coborâ încet spre culcușul lui aurit.

Cu o ultimă rază, el lumină figura celor doi pribegi, cari goniau în fuga calului spre minunatele locuri ale Răsăritului, acolo unde soarele e mai frumos, oamenii mai viteji, viața mai plăcută.

Dincolo de Prut doi bătrâni își plâneau norocul apus ai zilelor de odihnă, mângându-se cu aceea că așa a binevoit Dumnezeu.

CÂNTECE

A. COTRUȘ

I.

Dalilă, palidă Dalilă
Cu ochii purfători de jale...
Ce țară te-a născut pe tine?
Ce blestem mi te-a scos în cale?

Veni-voiu să mai stăm de veghe
Poate de cea din urmă oară,
Veni-voiu frânt de jale, crudo,
În tristul tău balcon, spre seară.

Dalilă, palidă Dalilă
Cu ochii purfători de jale,
Ce țară te-a născut pe tine?
Ce blestem mi te-a scos în cale?

II.

De cum se lasă umbra serii
Pe coama palilor castani,
Îmi vine-n minte umbra vașă
A celor de pe urmă ani.

De cum se lasă umbra serii
Mă zbuciumă neconținut
În armoniile-i barbare,
Acelaș cânt netălmăcit.

Acelaș cânt al pustiirii
Ce-l plânge pânza pe catarg,
Când fulgerele tae cerul
Și încep furtunile în larg.

Vedere dela expoziția de vite din Săcel (lângă Selțiște) arangeată în toamna trecută de „Reuniunea română agricolă din comit. Sibiuului”. Țărani români cu frumos îngrijitele lor vite.

MISTERUL POETULUI

Roman de ANTONIO FOGAZZARO

Trad. din italienește de: D. TOMESCU

— 8 —

VIII.

Cuvintele ei, „forgive me! Be kind to me!“, îmi sădiseră în inimă un frig de groază. La cele dintâi rânduri tresăltasem; apoi, străbătusem repede scrisoarea și sorbisem cu nesaț fiecare frază amară, vrând să cunosc pe cea mai cumplită. Când am mântuit, clocotea înlăuntrul meu atâta patimă și atâta înfrigurare de viață covârșitoare, încât mi se părea prea îmbielșugată pentru pieptul meu neîncăpător. Eră liberă, mă iubiă și mă dorise în vis. Singura dată în viața mea, mi-au izbucnit din inimă versuri frumoase și turnate de-a dreptul, dintre care cel dintâiu pare fără nici o noimă, iar cel din urmă are o meteahnă groaznică; dar nu le schimb!

Iată cum se înalță, mândră, floarea de agav,
Și cum arde în cer soarele radios.
Sufletul meu, îmbătat de foc și de lumină,
Își întinde aripa într-un zbor impetuos.

Și dacă întunerecul fu lung și amar,
În ceasul acesta eu pot să sufăr tot.

Nu, inima mea, fii pe pace: nu le schimb; de cea dintâiu revărsare a bucuriei nesfârșite și vecinice, nu se mai atinge nimeni.

Eră legată; pierduse credința în iubire, în oameni și, poate, în ea însăși. Asemenea piedeci însă mă ațâțau, nu mă înspăimântau.

Nu știu câtă vreme, stătui îngropat în fotoliul pe care șezuse miss Yves; apoi, o așteptai umblând dintr-o sală într-alta și rătăcind în jurul hotelului. Nu știu ce vor fi zis oamenii despre mine, fiindcă eu însumi mă pomeniam uneori privind țintă la câte cineva și vorbind singur. Trecuseră ceasuri întregi, și miss Yves nu mai venea. Aș fi vrut să-i scriu, dar mi-eră teamă să nu coboare în timpul ăsta și să-mi scape.

Cam pe la vremea cinii, mă hotărâi să scriu câteva rânduri în sala de lectură. Scrisei:

„Nu vreau să mor, nu, dacă mă iubești; dacă ești liberă, nu mai vreau mormântul de pe munte și nici mormântul din fundul văii, ci te vreau pe tine, care ești nădejdea și credința, viața și lumina mea. Vreau să te duc pe pieptul meu, pe pieptul meu tare ca tine, puternic prin tine, vreau să te duc printre lucruri și printre oameni, printre prieteni și dușmani, să te duc până la țărnul celălalt, până la Dzeu. Să nu-mi vorbești de nuntă, să nu-mi vorbești de nefericirile care au fost odată; eu te voi iubi atât de mult, încât te voi face să crezi în ideal, așa cum cred eu, și vom fi legați unul de altul întocmai ca cei doi din minunata legendă a Iubitului. E o legendă musulmană și zice așa:

— Un suflet pribeag pornește de pe pământ și ajunge la sălașul Iubitului, unde bate la poartă. Un glas

dinăuntru întreabă: Cine-i? Sufletul îi răspunde: Sunt eu. — Nu e loc aici — zice glasul — nu e loc aici și pentru tine și pentru mine. — Poarta rămase închisă.

„Atunci sufletul se coboară iar pe pământ și petrece un an în pustiu în rugăciuni, în lacrimi și-n pocăință. Apoi se sue din nou la poartă și bate a doua oară. Glasul întreabă: cine ești? El răspunde tremurând: *Eu sunt tu*. Poarta se deschide.

„Ce farmec nemărginit! *Eu sunt tu*. O, dacă ai putea simți mai puternic aici, un asemenea cuvânt, scris de mine cu tremurări de mână, mai puternic decât l-ați simțit lângă inima adormită alui Shelley și lângă trandafirii cerniți, unde Dumnezeu a vrut să-l afli pentru întâia-oară! Am credința neînduplecată, că buzele noastre vor putea să și-l șoptească într-o zi. D-ta nu știi povestea mea, d-ta nu știi visul meu, nu știi soarta, nu, nu soarta, nu știi iubirea nemărginită care ne poartă de grija noastră, a amândurora, și zici că nu vrei prietenie și nici o legătură cu mine! O, cum nu știi, cum nu înțelegi, câtă rătăcire e să zici că ai iubit prea mult! Ori unde vei merge, voi merge și eu; D-ta n-ai iubit îndeajuns“.

Volumul ei din Leopardi eră în sala de lectură. Pusei scrisoarea în el. Cartea aveă un parfum ușor, parfumul mânilor ei; mă îmbăta și mă ameția.

Ea coborî la câteva minute după ce sunase de cină, într-o elegantă toaletă neagră, cu niște toarte lungi de peruzele, care-o prindeau de minune între părul bălai și între gâtul alb, gingaș. Eră cu Mrs. B. dar poate n-aș fi avut un alt prilej mai bun; îi dedei cartea. Tocmai pentru că prilejul nu eră bine ales, ea mă înțelese. O văzui stând la îndoială, o clipă.

— Nu pot s-o iau la cină — zise ea cu un zimbet ușor.

— Nu — răspunsei — dar cred c-ați uitat ceva înăuntru. — Violet șovăi și de astădată; apoi, luă cartea și scoase scrisoarea dintr-ânsa.

— Să mergem — zise ceialaltă.

În timpul cinei, miss Yves nu-mi trimise privirea ei decât o singură dată...

Ea se sculă dela masă înainte de-a se da fructele, și dipărû. Eră oare nerăbdătoare să-mi citiască scrisoarea? Sau eră numai un mijloc ca să mă ocolească? O urmării cu gândul. Acum cetia scrisoarea, acum o citise, acum se lupta cu umbrele din inima ei. Cumplită clipă! Va învinge ea? Vor învinge vedeniile dușmane? Eră dureros să nu știi nimic, să nu poți aveă măcar un semn. Ceea ce știam însă, e că luase scrisoarea. Imi zisei apoi, că n-aveam drept să mă îndoesc și să mă tem, că Dzeu nu mă amăgise, că nu mi-a trimis el a-cele visuri și nu mi-a scos-o pe ea în cale, numai așa, pentru că în urmă să-mi răpească totul.

Stând în fața stâncii a tot stăpânitoare, sfârșii în minte poezia, care-mi izvorăse dimineața din inimă.

Dacă întunerecul fu lung și amar,
În clipa asta însă eu pot să sufăr tot,
Căci simt acum cum saltă-n mine
Zburdălnicia și avântul unei nouă tinereți.

O, Doamne! Tu care-mi vei trimite moartea
Și care-mi hărăzești pe pământ o iubire atot-
[puternică,

Eu binecuvântez soarta mea fericită!
Și, întocmai ca valul spre cer,
S-avântă inima-mi spre tine.

Simțiam c-aș fi iubit, fericit sau nu, până la moarte,
și chiar în acest simțământ launtric eră o fericire ușoară,
tainică. Gândul morții mi-a răsărit totdeauna înainte,
în cele mai puternice aprinderi ale spiritului meu, supt
forme felurite; în sguuirile pe care mi le-a pricinuit
sentimentul puternic al naturii, mai ales dacă e ames-
tecat cu amărăciuni ascunse, am dorit să mă desfac din
lumea lucrurilor; în cutremurările iubirii, am dorit o
lume mai înaltă, lumea luminii și a vieții, pe care le
simțiam în inima mea, atât de deosebite de orice lu-
mină și viață pământescă, atât de mărețe și de stră-
lucitoare.

În seara aceea, Miss Yves nu mai coborî.

— urmează —

IN LUMEA GÂNDURILOR

AURELIA POP

În lumea gândurilor mele
Din când în când cu pas pierdut
S-abat în nopți fârzii cu stiele
Iluzii frânte din trecut.

Și când mi-apar surizătoare
Cu licăriri ce-ademenesc,
Ca frunza prinsă-ntr-o vâltoare
De vraja lor mă zăpăcesc

Dar vine neagra desnădejde
Pe drum bătut de-afâteaori,
Infricoșat o simț cum crește
Din umbră, răspândind fiori.

De groaza ei se înspăimântă
Iluzii palide și — mor.

Noian de gânduri, mare sfântă
Adâncurile tale dor...

O O O

FLORI DE-O ZI

ZILE DE PRIMĂVARĂ

Plutește ceva în aer, ademenitor
și plin de gingășie. Razele soarelui,
ce bate în amiezi, strecoară în suflet
o dispoziție veselă, și te străbate par-că
un fior neînțeles și un dor adânc
după o lume, necunoscută, cu alți
oameni. Fața posomorâtă, pământie,
de altădată, își schimbă culoarea, și
un roz-trandafirii se așterne pe ea.
Pe stradă roiesc oamenii, zimbitori,
mai asociabili ca oricând, surizându-ți
de departe, când te-ntâlnesc în drum
și gata a se prinde cu tine în vorbă,
irelevant, că tu ești, sau nu dispus
la taifas.

Zile de primăvară, semnele unei
vieți noi, ce răsare acușa pretutindeni,
și-mbracă în vestmânt de sâr-
bătoare universul. Da, da. Zădarnic
spune calendarul, că primăvara se-n-
cepe prin 21 Martie, câtă vreme na-
tura desminte socoata îngâmfată a
acelora, cari caută să-i zmulgă tainele.

E primăvară. Întăiele florice gin-
gașe au răsărit din umedul pământ,
și-mpodobesc atâtea pepturi tinere,
dornice ca și ele, de viață, de o
viață frumoasă, cu soare, cu zimbet,
cu cântece și cu iubire.

E ceva dătător de viață în zilele
acestea dintâi ale primăverii. Aerul
caldicel poartă până în larguri ger-
menii unei renașteri, și pretutindeni
vezi altcum vieața. Pornești singuratec
la plimbare: bătaia soarelui toarnă
valuri de căldură, simțеști hainele de
iarnă grele pe tine, dar mergi înainte

închizând ochii și simți ceva căldicel
că se așterne pe pleoapele închise.
Pentru mine e cea mai mare plăcere
în zilele acestea dela-nceputul pri-
măverii să mă plimb în bătaia soa-
relui așa singuratic. Fantazia pornește
să mi se miște, la început greoaie,
apoi mai ageră, mai vioaie și tot mai
vioaie, și-ncepe să țese o pânză de
vise. Vechile reamintiri îmi dau nă-
vală cu o putere irezistibilă în minte
și sufletul mi-l simțesc tot mai copleșit
de ele. Cele dintâi fioruri ale tinereții,
pornită pe ducă acum, mi se trezesc din
nou, și tot seninul anilor pierduți mi-a-
pare înainte. Dar ciudat nu mai simțesc
regretele de altădată, ci parcă dor
după o nouă viață, pe care o caut pretu-
tindeni, cum caută fluturul potirul
unei floricele, să-și poată alina obo-
seala în legănările ei...

Radu Mărgean

CUM SE FAC CREIOANELE

Îl ai în mână, scrii aproape zil-
nic cu el, înșirând toate minunile vă-
zute și nevăzute ale acestei lumi și
să nu ști cum se naște un creion!

Dacă iai o bucățică de plumb
și tragi cu ea o dungă peste o hâr-
tie, în urma sa va rămâne o linie
neagră-cenușie. Ai crede așadară,
că firul acela negru, ce trece prin
rudița de lemn rotundă sau cu muchi,
e plumb. Te înșeli însă, căci firul a
cela nu e plumb, ci e *cărbune*. Știți
doar, că și cărbunele lasă urmă,
dacă-l duci peste hârtie.

Am zis, că e cărbune, dar nici
cărbune de lemn și nici cărbune de
pământ (de piatră), ci e un alt soi

de cărbune, care se găsește ici colo
în adâncimile pământului și care se
numește *grafit*.

Grafitul este o piatră lucitoare de
culoare neagră și e atât de moale,
încât dacă tragi cu el peste hârtie,
nici nu zgărie hârtie. Ba mai mult,
hârtia zgărie grafitul, rupe din el
bucățele mici, fărâmaturi, acestea se
lipesc de hârtie și lasă pe ea o li-
nie neagră.

Am zis că grafitul este o piatră
lucitoare. În urma acestei însușiri a
sale, el se poate întrebuițe în stare
prăfuită și ca negreală de cuptor,
ba fiind moale, se amestecă cu
felurite unsori și se folosește ca ma-
terial la uns osia carelor și a tră-
surilor.

La pregătirea creioanelor, piatra
de grafit trebuie prefăcută în praf
înainte de toate. Praful acesta se
amestecă cu apă și amestecul a-
cesta îl lăsăm apoi să se liniștească
pentru-ca să se poată așeză la fund
firicelele de nisip, cu cari fusese
amestecat grafitul. În felul acesta
căpătăm *nămol de grafit*, curat,
lipsit de nisip.

Se ia apoi lut alb, pe care la
rândul său încă îl curățim de nisip
și de var, întocmai cum făcurăm cu
grafitul.

Aceste două nămoluri curate,
de grafit și de lut, se amestecă și
se presară lăsându-le să treacă prin
forme ca săta. În chipul acesta că-
pătăm niște firicele lungi de culoare
negrie, pe cari le întindem și le lă-
săm să se uște. Firicele acestea se
așează apoi în rudițele de lemn

pregătite înainte. Fiecare rudiță e e alcătuită din două părți, dintre cari una are la mijlocul său un vâgăș, un scoc, în care se așează firicelele amintite. Așezate una peste alta și cleite, aceste două părți ne dau o rudiță de lemn, care la mijlocul său cuprinde un firicel uscat din amestec de grafit și lut, — iată creionul!

Creionul poate fi mai tare, sau mai moale. Aceasta atârnă dela amestecul dintre grafit și lut. Dacă amestecăm lut mai mult, căpătăm un creion mai tare, altcum un creion mai moale. — T. L. B. —

PREȚUL FIARELOR SĂLBATICE

Puțini își pot închipui ce prețuri mari se dau pentru unele din animalele sălbatice, dintre cari pe multe le cunoaștem și noi din menagerii. Iată câteva pilde în privința aceasta.

O pereche de lei costă 12.000 cor. Atârnă însă dela frumseța lor, ca prețul să fie mai mare, sau ceva mai mic, ca cel amintit.

Un tigru costă 5000 până în 7000 de coroane;

un iaguar dela 1000 până la 2500 coroane;

un leopard 1000 coroane;

o cămilă 800 coroane;

o antilopă 3000 până la 6000 coroane;

o zebură 3000 coroane;
o pereche de bivoli sălbatici 10.000 coroane;

Prețurile cele mari însă se dau pentru girafe până la 9000 cor. și pentru cai de apă cam 20.000 până la 25.000 de coroane!

Cei din urmă sunt foarte greu de prins și spre a-i prinde, oamenii sunt nevoiți să întreprindă călătorii lungi și cu cheltueli. Lasă, că și întreținerea lor cere mulți bani, pentru că zilnic beau sute de litri de lapte.

Ce veți zice însă, dacă vă spun că un singur fluture a costat 42.000 coroane și al cărui fericit proprietar este astăzi muzeul din orașul New-York din America? Lucrul s-a petrecut așa, că în anul 1902 a murit unul dintre cei mai însemnați cercetători ai naturii, anume Streker din Pensilvania (America), care a lăsat în urma sa o colecție bogată de 250.000 de fluturi de cele mai felurite soiuri. Valoarea, prețul acestei colecții, care a rămas ca moștenire muzeului amintit s-a judecat la mai mult de un milion de dolari. Cel mai prețios dintre toți fluturii era cel cu 42.000 coroane. Căci învățatul — odihnească în pace — pentru a ajunge în proprietatea acestui fluture rar, a pus la cale trimițând în călătorie peste țări și mări, o ceată mare de oameni. Călătoria aceasta a ținut doi ani, a îndurat cele mai mari greu-

tăți și a costat suma frumoasă de 42.000 de coroane, dar a adus fluturile acasă, un fluture, ale cărui aripi scilicet se zice de minune în colorile galben și negru.

Și-apoi să te mai plângi că n-au oamenii bani?

O O O

Scrisori dela Redacției

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

G. B. Am voi să vă scriem o scrisoare lungă, lungă, ca să putem răspunde la ceea ce ne întrebați. Dar n-avem atâta vreme liberă și poate n-ar fi nici potrivit. Dvoastră sunteți una dintre ființele mai simțitoare, al căror suflet vibrează la cea mai mică emoție, și la o vârstă tineră, ca a Dvoastră, e numai natural, că încercați să esprimați în versuri strănte simpatiile și să-nlănțuiți sentimentul în vorbe banale, cari niciodată nu pot esprima ceea ce s-a sbat în adâncul inimei. — Talentul, o Doamne, cine-ar ști-o această spune cu siguranță? Și-apoi de multe ori, ca să-nchegi 3-4 strofe fără nici o gresală de formă, nu reclamă talent, ci numai dibăcie de stil și, asta — se poate câștiga. Ca vechiu cunoscut — salutările mele respectuoase.

N. B. S. „Cântecul mormântului“, ca versificație arată o oarecare dibăcie de stil a autorului, dar e departe încă de a se putea publica. Sărșitul e cu mult mai slab, ca începutul limpede și curgător.

Ananie V. Dta vrei să scrii poezii în formă populară și uii, că acesta e poate cel mai greu lucru. Numără pe degete, câți poeți ai noștri au reușit să ne deie în formă populară poezii, cari au rămas? Doar singur Eminescu. Ei vezi, atunci de ce să încerci meșteșugul acesta ingrăt? Nu se pot publica.

GHICITURI

Ghiciturile din numărul trecut le-a deslegat corect următorii:

Lucreția Bărsan, Victor Ciapa, Emil Drăgan, Saveta Fărcașiu, Nuța și Leana Precup, Emil Gh. Ștefănuțu, Aurora Telescu, Ioan Pop, Emil Negruți, Laurențiu Căpușanu, Ștefan Perian, Dimitrie Zgriban, Aurelia Filip, George Moian, Olga Boneu, Victor Drăganu, George Suci, Toma Roșiu, Cornel Biro, A. Mihăilaș, Mariți Rusu, Anuța Sima, Ioan Perea, Valeriu Popescu, Aurel Coza, Otilia Pop, Miți Rusu, Romul Constantinescu, Ludovic Tot, Emilian Vlad, Ana Ienea, Viorica Furdul, Alex. Circa, Anuța M. Apolzan, Petru și Mărioara Medeșan, Cornelia Seracin, Valer Bora, Ioan Bărbier, Aurel Voina, Emil Henteș, Emilian Cioran, Petru Rimbaș, Alexandru Sabeu, Pavel Vulcu, Irina Rus, Matilda Mănescu, Nicolae Herbai, Zaharie Pop, Dr. Nicolae Schiau, Dr. B. Basiotă, N. B. Stănilă, N. Secășanu, Ioan Magda, Letiția Dima, Tertulian Langa, Iuliu Anghel, Octavian Anghel, Victor Belu, Cornelia Pop, Nicolae Radușiu, Ana Popovici, Drina Brădiceanu, Victoria Jourca, Ioan Lucaciu, George Giuvelcă, Petru Chirca, Romul Blaga, Ioan Magdu, George Cirlea, Avel Opreșă, George Hulpus, Petru Stroia, Lucia L. Popp, Iosif Stupineanu, Elena Deac, Aurelia Lupea, Nela Tanase, Stefania Iancu, Hortense Dima, Nicolae Stefan, Letiția și Elena Teaha, Silvestru Danilescu, Romul Popa, Nicolae Bătrâna, Sabina Minișan, Ștefan Ardeleanu, Ioan Ursu, Leon Sântoma, Laurica Aron, Miron Doșa, Teohar Strizu, Valentina Conda, Mircea Jivanov, Al. Băneasa, Aurel Băieș, Nicolae Mogoș, Gabriela Iercoșanu, Lucreția Borzea, Alexandru Duca, Aurelia Ciocan și Elena Andreiu.

Premiul I-au câștigat: Aurelia Filip, Cinteș; Romul Constantinescu, Ighișdorful-român și Valeriu Popescu, Dergea.

Deslegarea e:

I. Hai să dăm mână cu mână,

Cei cu inimă română.

II. Puneți pofta-n cui.

Ghiciturile din numărul acesta să ni se comunice pe o cartă postală, până în 14 l. c. — Premiul îl dăm numai celor ce au plătit abonamentul.

I. de Aspasia Orbonaș.

. orne .
. vidi .
. co .
. gnati .
. or .
. ara .
. arn .
. mo .
. ic .
. posto .

Înlocuind punctele cu literele potrivite și cetindu-le din sus în jos, căpătăm două nume bine cunoscute publicului românesc.

II. de N. Lupea.

Merg trei negustori cu trei servitori ai lor în o afacere. Pe drum servitorii se sfătuiesc să omoară pe stăpânii lor, când vor trece apa ce le era în drum și peste care trebuiau să treacă. Stăpânii au simțit ceva din primejdia ce îi amenință și acum nu voiau să se lase unul de altul, căci la toți nu aveau ce le face. Ajunși la râul pe care trebuiau să-l treacă, s-au tot sfătuit cum să-l treacă, căci în cin (luntriță) nu încăpeau numai 2 persoane deodată; deci cum au trecut ei, ca și dincolo și dincoace de râu să nu fie în minoritate față de servitori?